

Barcelona 4 de març de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY L - Núm 2489 - 15 cts. - Atrassats 30

L'IDEAL D'ARA

—Ditxosa de vostè, senyora Quaresmal! Qui tinguéss les seves set cames per a poder ballar, sense parar, el *charleston*.

NOVEDADES
Teatre Català

Divendres, extraordinària funció a benefici d'En
JUST GOMEZ

La famosa obra en quatre actes, original del
llorejat artista, En **SANTIAGO RUSIÑOL**.

La Mare

Dissabte i diumenge formosos programes
prenent-hi part l'Enric Borràs

Tots els dies, tarda i nit, grandíols èxit

Es despatxa a comptaduria

EDEN ASALTO, 12
Dancing de las mil y una noches

DE CINCO TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

GRAN ÉXITO de la preciosa **Mimosa** en sus cantos
Negrita, Iruña y Mijares argentinos.

A la 1'15 de la noche:

LAS FALENAS ELECTRIZANTES

Tarde y noche: ATRACCIONES y la

ORQUESTA CRIOLLA «PARELLADA»

con Bandoneón y Sierra argentina **EL CANTADOR «EL PUN-
TANO»** y **LOS NEGROS SAM**

ÉXITO DE **Mr. POPPY**

La estatuaría de la danza, por primera vez en Barcelona

OLYMPIA

TOTS ELS DIES TARDA I NIT

LA MALCASADA

emocionant argument en el qual hi intervenen
**RUSIÑOL, FLETA, BELMONTE, JUNOY,
FRANCO, MESTRE GUERRERO, MARY
ISAURA, MILLAN ASTRAY** i altres il·lus-
tres personalitats

Butaques primera classe, 2 ptes. Segona, 1'50.
General, 0'60

Teatre Còmic

LA SEGONA VERSIÓ DE

Joy-Joy

ha assolit un èxit extraordinari

**BICICLETES
MOTOR**

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

D. Joan Piccioli - Hospital, 36, 1.ª
(MALALT)

**ESPECÍFICS
SEROLFORINA**

Després d'inútils remeis, no havent
trobat pas ni tan sols la més petita
millora, prenguí el **Depuratiu SE-
ROLFORINA**, i amb vuit flascons
he aconseguit el guariment de la Sí-
filis. Tot quant pugui dir, és poca
cosa davant la realitat.

Herpes, Eczemes, Grans, Ulceres,
Tumors, ho guareix radicalment el
Depuratiu **SEROLFORINA**

REUMATICS! ARTRITICS!

Garantim el vostre guariment amb
l'Antireumàtic **SEROLFORINA**

D. Joan Piccioli
(CURAT)

TOS - BRONQUITIS - ASMA Per crònica que sigui, s'obté la curació
radical amb l'Emulsió **SEROLFORINA**

Amb un sol flascó n'hi ha prou per a convèncer al més incrèdul. — Fullets gratis.

Laboratori i Venda: Comte de l'Asalto, 8. — Dipòsits: Segalà; Farmàcia "La Cruz", Avinyó, 27; Tarrés, Carmen, 87;
Alsina, Passatge del Crèdit; Doctor Dou, Aribau, 72; Rubió, Plaça Reial; Tarin, Salmerón, 78; Català, Muntaner, 83;
Llofriu, Ronda Sant Antoni, 15; Sayoll, de Badalona; Serentill, de Badalona
Arimón, de Granollers; Forcada, de Sabadell.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

I A R U I A

En un moment de distracció—que se'ns ha de perdonar perquè el té tothom—, hem anat a la *rua* de cotxes. Aquest any la *rua* de cotxes es celebrava — fausta celebració!—al Passeig de Gràcia. A tot el llarg de l'aristocràtic passeig han guarnit unes tribunes, l'accés a les quals val X pessetes.

Nosaltres trobem molt bé que es faci pagar l'accés a aquestes tribunes. L'espectacle de la bestiesa humana, com que és un dels més divertits, hauria d'ésser un dels més cars.

Pel mig del passeig, entre els urbans que, amb tant xivarri, estaven a punt de perdre la urbanitat, passaven cotxes i automòbils carregats de gent. Aquesta gent es dedicava amb gran entusiasme a empastifar el passeig amb *confetti*, serpentines i altra brutícia. Aquesta gent anava disfressada.

Parlem-ne d'aquestes disfresses, que val la pena. El primer que hem observat en aquestes disfresses, és una gran originalitat en escollir el trajo.

Hem vist uns quants Pierrots, unes quantes Colombines, uns quants "apatxes", uns quants "bebés", unes quantes "aldeanas", unes quantes "japoneses", unes quantes "dames Lluís XV". Per cert que aquestes "dames Lluís XV" haurien hagut de tenir la discreció de no treure's els guants, i així ens hauríem estalviat la visió horrible de les seves mans: unes mans que l'aigüera, en complicitat amb el fregall i el lleixiu, havia fet malbé.

La *rua*, aquest any, ha estat molt animada i concorreguda. La galanteria i la burgesia catalanes hi tenien una bona representació. Indubtablement, el nostre és un poble feliç que viu en el millor dels mons.

La gent de la *rua*, durant els tres dies de Carnestoltes, rigué molt i es divertí més que rigué. Els crits d'alegria d'aquesta gent diu que es sentien des de Terrassa...

En *confetti*, serpentines i flors, diuen si es gastaren uns quants milers de pessetes. Fóren unes festes admirables pel seu bon gust i per la seva riquesa.

Però nosaltres hi trobarem a mancar els pobres. Nosaltres hi hauríem portat els pobres a la *rua*. Els hauríem anat a cercar a llurs tristíssimes barraques, als asils infectes, a les portes de les esglésies—on ja ni Déu els vol acollir — als barris on llur misèria es confon amb el vici més abjecte. Hauria estat una mascarada tràgicament magnífica. Fins potser s'haurien fet amos de la *rua*.

Però no, segurament no: la misèria aplaca la força dels instint. L'anèmia i l'avariosis no fan herois. Els nostres pobres s'haurien estat molt quiets, molt circumspectes, davant la processó de cotxes i automòbils ocupats pels burgesos i les dones alegres.

Però—i això és el que ens preocupa, ja que per això els hauríem portat a la *rua*—, què n'haurien pensat de la *rua*, aquests pobres? Què haurien dit? Quin comentari hauria estat el seu?

Per a ells és poderós tot aquell que paga quaranta duros de pis i no porta el trajo apedaçat. Què n'haurien dit els nostres amics, els pobres, de la ximpleria dels poderosos?

Els, que viuen com a bèsties, que vesteixen parracs i que, si mengen, mengen porqueries, quin gest haurien tingut davant del gest de la gent dels cotxes i automòbils que llança cada any unes quantes pessetes en serpentines i *confetti*?

Els, que no tenen un tros de pa sempre que volen, què n'haurien pensat del luxe de la *rua*? Aquest luxe de què parlem, a nosaltres no ens ho sembla—a nosaltres ens sembla una cosa ridícula i llastimosa—, però a ells, als pobres, sí.

I els ho sembla perquè ells ni poden menjar, ni poden vestir, ni poden viure. A un pobre fins se li nega el dret de viure. Esser pobre és un delictes que aviat castigaran les lleis com el delictes d'estafa, o d'assassinat.

S'hauria de portar el pobre a la *rua*. És necessari que conegui al ric (1). I enlloc el pot conèixer millor que al Passeig de Gràcia, una tarda de Carnestoltes i fent el ximple, que és una de les poques coses que fa a la perfecció.

LLUIS CAPDEVILA.

(1) Aquí és ric el que té, cada dia, més de quatre pessetes.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

PRESTIGI

Fa pocs dies, ocorregué una vulgar anècdota que no deixa d'ésser significativa. Una d'aquestes infelices pobres dones que es guanyen la vida donant el cos per unes monedes, cridà un home. Ell, no n'hi féu cas, i llavors la dona començà a insultar-lo grollerament. L'home demanà un policia i denuncià la dona, però, ella digué que no solament allò era mentida, sinó que aquell home no l'havia volguda pagar, fent-se passar per policia.

Això és l'anècdota. El bo és que hom va fer cas de la dona, i l'home fou detingut. La dona ja hem dit qui era, i a més anava pel carrer en hora prohibida. L'home, al qual no es féu cas, era un senyor documentat, funcionari municipal.

POSSIBLE PROTECTOR

Un "sablista" troba un seu amic. Li demana 50 pesetes.

—Home, ho sento; no puc deixar-te aquesta quantitat. Però, escolta; per què no vas a trobar al marquès dels Fums? Es un home de sentiments nobles i altruistes. Fins i tot és de la Protectora d'Animals. Segurament t'afavorirà.

DE L'AVARICIA

Hem vist l'actor Morano representant una mala traducció de "L'avar", de Molière. Veritablement, l'actor Morano dóna una magnífica interpretació a l'Harpagón molieresc.

Però no és d'això del que volem parlar. El teatre de Molière podríem qualificar-lo de "teatre exemplar". Ultra la seva valor com obra literària, té la valor de la seva bondat, de la seva moralitat. Totes les obres de Molière estan escrites amb el decidit i ferm propòsit de satiritzar i corregir alguna d'aquestes terribles tares que fan odiosa i repugnant la humanitat. Le Tartuffe, L'avare, Les précieuses ridicules, Le bourgeois gentilhomme, Les fourberies de Scapin, Le malade imaginaire, George Dandin, Don Juan, Le Misanthrope, Le médecin malgré lui, etc.

Aquesta representació de L'avar ens haurà servit per a tema d'aquest Glossari. Mai no vénen malament unes reflexions sobre l'avarícia. Mai no vénen malament, perquè d'avars n'hi han sempre. N'hi han tants, que n'hi han masses. Convindria una bona escombrada. Convindria damunt d'ells una pluja de foc i de cendra. Així, únicament així, la gent honesta i honrada podria respirar tranquil·la.

Perquè cal dir que l'avar no és una persona honrada. Per no ésser, no és ni tan sols persona.

L'avar és un ésser deforme i abjecte, enemic de totes les alegries de la vida. Nosaltres, desgraciadament, n'hem conegut uns quants. I davant d'ells mai no hem pogut reprimir una instintiva sensació de fàstic. Diu la llegenda que Santa Isabel d'Hongria convivia amb els llebrosos. Nosaltres estem segurs de què no hauria pogut conviure amb els

avars, ja que l'avarícia és una ronya espiritual molt més fastigosa que la ronya física.

L'avar—com si això, aquesta tara innoble fos poc—, és hipòcrita, és doble i és servil. Així en cada Harpagón hi ha la torna d'un Tartuf. I quina torna, senyors!

L'avar és un pertorbat, un boig perillós, una fera malvada, d'instint tèrbol i ferotge, al que s'hauria de tancar en una gàbia de qualsevol parc zoològic, per a escarment de confreres i divertiment de la gent honesta. Això si és que aquesta mena de bèsties pot divertir a ningú, que ho dubtem. Això, si les altres bèsties de les demés gàbies els volien per veïns, que estem segurs que no els voldrien. Com estem segurs de què, al costat dels avars, els caimans i les hienes semblarien anyells.

Perquè l'avar és una bèstia ferotge, un animal salvatge, al que s'ha de caçar a trets. Per diners, per a no donar els seus encara que els degui, per guardar-los uns dies més, o per prendre't els teus, si pot, és capaç de qualsevol baixesa, de qualsevol infàmia, de qualsevol canallada.

Llegint aquest Glossari, tots els lectors pensaran en el seu avar, perquè tots—com nosaltres mateixos—, en coneixen algun. Aquest Glossari va per a ells, per als que coneixen els lectors i per als que coneixem nosaltres. I voldríem que, per comptes d'ésser una inofensiva columna de prosa, fos una columna de foc que els convertís en cendra.

VIRAI.

FAJOL I ARTISTES

Cada comarca té els seus productes. El sol caldejant les terres o acariciant-les tèbiament, les fecunda de faisó distinta. El sol fecunda les ànimes també, i dóna espiritualitats característiques de les comarques.

A Olot fajol i artistes.

Jo dec fer constar la meva gran simpatia per a la ciutat d'Olot.

Pensar en Olot és pensar en aquella gentil joveçana de cabells rossos, rullats, que duu als ulls i als llavis tota la llum i el colorit d'aquells pasiatges. I l'ànima olotina és una joveçana gràcil i atraient que de tant que ens enlluerna no ens deixa arribar al fons de la seva meravella.

L'escola pictòrica olotina, avui, jo crec que té tres caps de brot joveçans, tendres encara, però ja en flor.

Es el primer, aquest jovenet prim i baix, de cara rodona i ulls vius i bellugadissos que penetren fins a l'ànima de les coses i que es diu Josep Pujol. Si a Olot tenen un déu pictòric, En Pujol és l'escollit de Déu. Després de la seva estada a París, ha tornat amb un bagatge espiritual que molts vells en art voldrien.

Es el segon brot, En Vicens Soler Jorba que acaba d'exposar una trentena de quadros a "El Camarín". Sobresurten, entre ells, els dos rotulats *Userda* i *Cap al tard*. Són dues meravelles de llum i colorit, sobretot el cap al tard, que respira una melangia profunda.

En Soler Jorba és un fervorós deixeble del pintor olotí Iu Pasqual i d'en Mallof. Més de l'un que de l'altre. En l'exposició de l'any passat jo li feia retret i li tirava en cara el perquè seguia tant al mestre. Enguany, ja comença d'anar sol; ja no s'hi veu tant l'ombra de l'altre, sinó llum pròpia. En art són sempre abominables les projeccions.

PAULI UZCUDUN

que, amb el seu formidable cop de puny, ha triomfat
a Nova York

En Vicens Soler domina la tècnica com un mal esperit, i si segueix pel camí emprès de fer-se un estil ben propi, serà un pintor del primer rengle.

Es el tercer brot, un jovenet de quinze anys que es diu Barrades. Mig home, mig infant, juga amb els colors amb ingenuïtat corprenedora i ja hi transparenta una ànima ben seva. Es un traçut per intuïció i les seves pinzellades pesen com aquelles sabatasses de claus que portava el dia que el coneguí. Dins de poc podrem veure el primer fruit d'aquest brot en una pròxima exposició.

L'arbre olotí té una branca nova, jova, viril, florida, lluminosa, i aquests són els tres brots principals.

Tenen la puresa de la flor de fajol, però l'esperit els flameja amb la vigoria d'un boscall de roure abrandat i el seu front és a propòsit per a cenyir l'lor triomfal.

A Olot fajol i artistes.

El fajol no falla mai. Cada any torna amb la seva blancor virginal. Els artistes tampoc fallen. Cada any ens ve una alenada pirinenca i un braçat de llum i colorit captinat en teles. Ara en Vicens Soler Jorba, després en Barrades, i quan arribi en Josep Pujol, a més de la llum i les colors diàfanes, hi veurem l'ànima olotina: una jovençana que té un no sé què de grec i uns cabells rossos, rullats, i una ànima encisadora que és com una gerra que treu pels llavis el foc i la mel de la joventut.

SALPER.

ELS MES GRANS PROJECTISTES SON ELS
GANDULS. EL FER PROJECTES S'ADIU
MOLT BE AMB EL NO FER RES

ESPURNES

LA BANYERA DECO- RATIVA

Aquell dissabte, la veïna del segon pis, m'escometé així:

—I doncs, que no vindrà amb nosaltres, demà?

—A on, senyora Mònica?

—A visitar la torreta de l'Hilari, el fideuer de la cantonada.

—Perdoni, jo ignorava...

—Però, que viu als llims? No sap que el fideuer ha restaurat la torre? Si tot el barri en va ple! A mi m'ha dit que l'invités. Sabem que vostè escriu, i és allò, sempre vesteix, sap?...

—Efectivament, és la meua dèria. Tothom té una ceba.

—I dona molt això d'escriure, benivolgut veí?

—Veurà, senyora Mònica, és una manera de perdre el temps. Amb tot, sempre serà un bon precedent l'haver gastat molt paper per acabar essent drapaire.

Vareig acceptar i a l'endemà, empaquetats dintre un autobús, anàrem cap a Vallcarca tots els de l'escala: la llevadora del primer pis; la Mònica, del segon; el fuster, del tercer; el carrabiner, del quart, i aquell jove que escriu... La senyora Tuies (la llevadora), portà el seu noi, un endiastrat marrec de nou anys.

Ja som a la torreta: una capsa de mistos pintada de color de rosa amb franges verdes per a major ignomínia. A la porta ja ens esperava el fideuer, propietari, qui després de saludar-nos ens féu un petit parlament a guisa d'exordi:

—Aquesta finca que tinc el gust d'aferir-los-hi, és el somni daurat de la meua vida, senyors. Aquests maons i *azulejos* representen moltes lliures de fideus del motllo nou; tot l'edifici és la síntesi d'un sens fi de tones de pastes per a sopa, però no em dolen els sacrificis, car he aconseguit el meu propòsit.

—Molt bé! Molt bé!—choreja l'auditori, mentre el carrabiner del quart resumia el discurs:

—Don Hilari, vostè vol dir que *la perfidia mata la caza*, veritat?

—Exactament, Entrin, facin el favor. Què me'n diuen d'aquest rebedor?—pregunta el fideuer, fregant-se les mans de satisfacció.

Ressonà un *oh! admiratiu*, mentre el fuster del tercer exclamava:

—*Astupendu, astupendu, astupendu!*

—Ara els hi ensenyaré un quadro magnífic, que em costa moltes pessetes—digué l'Hilari, acompanyat-nos al saló—. Mirin quina joia, féu, signant el cos del delictu.

El quadro figurava un idilli entre un *cow-boy* i una pastora abillada a l'estil de Maria Antonieta; a més hi havien unes oques i uns núvols que donaven ambient a l'assumptu: núvols i oques, a cop de vista semblaven paques de cotó; però, ben mirat, es deduïa la diferència d'ambdues coses, perquè les oques eren a baix i els núvols a dalt.

El fideuer em cridà apart, i em digué:

—Me'l varen vendre com a veritable Greco. Què li sembla a vostè?

—Podria ésser—vaig dir, pietosament—. Ha examinat la signatura?

—El quadro no porta cap signatura.

—Bona senyal. Mantes vegades els grans artistes omi-
teixen la signatura per modèstia.

Continuàrem la visita. El propietari de la finqueta ens

ensenyà el moblatge, que feia joc (!) amb el quadro, i altres d'art, davant dels quals Benvenuto Cellini hauria demanat aiguanaf. Per fi s'aturà davant d'una porteta blanca:

—El quarto de bany. A mi m'agrada unir tot ço útil a l'agradable; vegin.

En mig del quarto hi havia una esplèndida banyera; després de les corresponents exclamacions ditiràmiques, la senyora Tuies digué, seriosament, que la banyera li agradava molt, perquè era clàssica.

—Què vol dir, això?—preguntà, estranyat, l'Hilari.

—Es clàssica—detallà la llevadora—, perquè té al voltant aquest dibuix. D'això se'n diu una... una... no me'n recordo, caram! Aquest jove que escriu ens ho dirà—féu, senyalant-me.

Tots varen mirar-me i em vaig tornar una mica vermell per educació.

—Com s'anomena aquesta *cenefa* que fa tantes giragonses?—demanà intrigat el fideuer artístic.

—Es una greca, senyors.

—O sigui allò que portava en Nerón—detallà la llevadora clàssica—. Vuill dir aquell senyor tan dolent, que anava a *tirus* pels cirks de Roma, i...

En això, al bo de la disertació històrica, el marrec tingué la rauxa de voler obrir l'aixeta de la banyera, amb gran consternació del fideuer:

—Noi, si toques res et dono un clatellot—cridà fortament sufocada la llevadora—. Dispensi, senyor Hilari, aquesta canalla...

—I ara, senyora; això no té cap importància, tots hem estat criatures. La veritat és que els nens tenen unes ocurrencies... Figurint-se vostès si jo mullaré una banyera tan formosa. Amb deu anys que la tinc, no hi he tirat una gota d'aigua!

JOAN BAGO.

HA PASSAT CARNAVAL I ENCARA DURA

Ha passat Carnaval i encara dura.

Sols un moment ha brillat la careta damunt la pell—la careta de dintre que sols un cop cada any surt al de fora.

Pels carrers hem vist homes vestits d'indis, que són indis tot l'any i creuen disfressar-se. Fan Carnaval etern: van vestits d'home i avui vesteixen del que han estat sempre.

Ha passat Carnaval. L'ànima morta avui només ha sortit a la cara amb un nas de cartró fent magarrufes i amb el rostre tacat per la ignomínia.

Han menjat i begut amb riallades mentre el dolor i la fam criden per dintre. Si els queia la careta que ara porten els veuríem com són. Farien pena.

Ha passat Carnaval. Amb la careta hi ha qui es creu capaç de tota cosa. Els bons els educats, els que són homes no saben dur careta de cap classe.

Ha passat Carnaval i encara dura.

SALVADOR PERARNAU.

CARNESTOLTES-QUARESMA

Ha passat ja Carnestoltes. Carnestoltes és la més gran bestiesa del món. La gent es disfressa per a dissimular el disfras permanent; fa ximpleries per a dissimular que és ximple; es lliura a disbauxes per a amagar sota la careta la seva hipocresia. Això, res més que això és Carnestoltes.

Abans, Carnestoltes era lluidíssim. Mica en mica, a mesura que s'ha permès poder mostrar públicament la ximplera de la gent, Carnestoltes ha anat perdent. Ara, gairebé és ja una paròdia de Carnestoltes.

Balls a dojo, per a suprimir incontinències; ball infantil el dijous gras, per a molestar els pobres innocents infants; assalts a cases particulars, per a donar sortida a les filles; rua al Passeig de Gràcia, per a atabalar a tothom; titelles disfressats, pel Passeig de Gràcia diumenge, dilluns i dimarts al matí, per a donar sortida als intents salvatges. Això és Carnestoltes; això ha estat el Carnestoltes d'enguany.

Quina cosa tan llastimosa! Sort que diverteix a la gent —perquè no arriba a més—, i això el justifica.

I dimecres passat, amb una processó de disfresses nomenats de la bona mort, s'entrà a la Quaresma. Si és llastimós el Carnestoltes, molt més ho és la Quaresma.

Fingiments, hipocresies, i gran negoci pels capellans.

Veus ací el que és la Quaresma. Els catòlics que han "pecat" per Carnestoltes fingeixen un remordiment per la Quaresma; els beats resen creient que això els serà bo per a ells, i fan veure que resen per als *pecadors*; els capellans prediquen aquest temps d'intensificació religiosa, perquè quanta més gent faci Quaresma, més guanyaran ells. Eh; que bonic?

Quin poble, el nostre, quin poble! El nostre i els altres, s'entén.

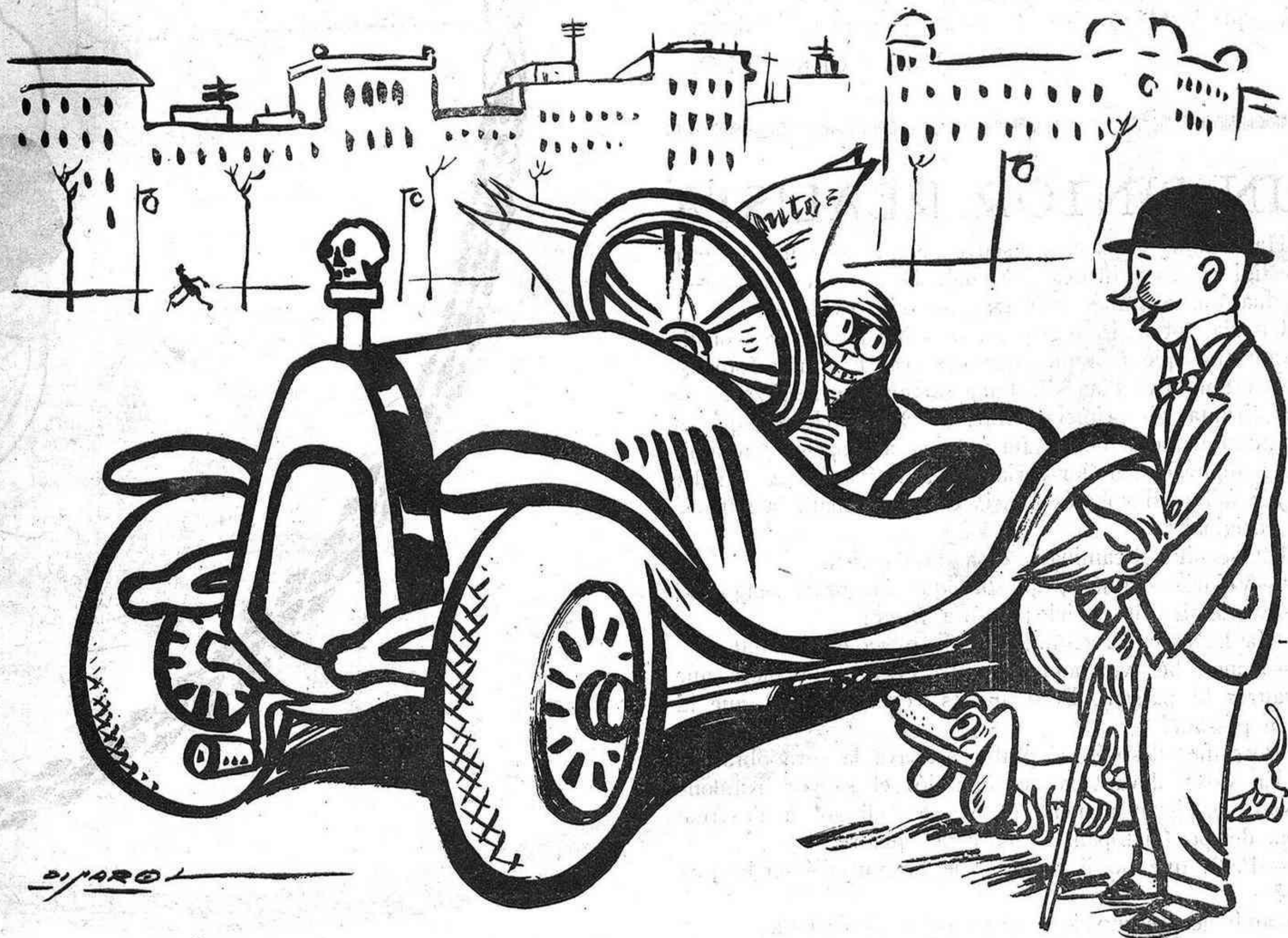
L'ESTAT DE L'IGNASI IGLESIAS

El nostre gloriós Ignasi Iglesias està ja no tan sols fora de perill, sinó que ha entrat en la plena convalescència. La greuetat va ésser només momentània, per sort, i de seguida va veure's que seria una malaltia breu. Ha estat, certament, una malaltia aguda, però ben prompte s'ha resolt per bé.

Ignasi Iglesias està encara dèbil, i no rep a ningú.

Són nombrosíssimes les persones que s'interessen per la seva salut, la qual cosa demostra un cop més l'estimació que li té el poble.

Celebrem coralment la franca millora de l'insigne artista.

LES DELICIES DE L'ESPORT

—Què esperes que no arrenques?
—Home, si no passa ningú, a qui atropellaré?

VIOLACIO

El dia s'albirava esplèndid i bell. Tot just les primeres clarianes colpiren els cimals de les muntanyes properes, una espessa boirina que havia copsat la flaire de la nit s'esvaïa tota poruga com si l'albada fos un enemic seu.

Tota la plana somreïa al nou dia. Que bell es un desvetllar en la Natura! Com frueix hom en contemplar aquelles taules de verdura, aquelles rengleres d'escaroles obertes com una rosa, groguenques en mig del seu cor, i aquells broquils pretensiosos! I la col-i-flor tan tivada i seriosa! Tot tan bellament arrengrerat! Hom fruïa del treball més bell que cap mà d'home hagi conreat.

En les masies properes, el tràfec habitual no trencava la pau d'aquella adormida plana; l'albada neixia tota poruga, però radiant de joia. Fins que de la serpentejada carretera que vorejava el prat i la muntanya va aparèixer el monstre de ciutat. Segurament s'esfumava una nit de disbauxa entre bagasses i homes embrutits; llurs crits estridents trencaven aquella dolça pau que es filtra tantost a l'ànima, tantost al cor i us embriaga en un èxtasi lleu com un ventijol de juny. De sobte, el monstre de ciutat, amb un fals viratge, donà una volta i caí al bell mig del sembrat...

Hores després, el resignat pagès, sense maleir la vida d'aquells éssers que mentre visqueren foren vils i inhumans, apariava el tros malmès per la carcassa podrida, que fins en la seva mort malmetia el més bell, el més sublim que la Natura ha engendrat pel goig dels homes.

JOSEP CERVELLO.

UN PINTOR REALISTA

Havia mort l'esposa del senyor Kaulons, home de gran prestigi en la indústria del cotó. Des de la tan preada pèrdua, que el famós industrial no feia res de bo.

Un dia, tot regirant papers, es sobtà davant la troballa d'un retrat que feia dies que cercava. Era una fotografia presa a "Les Planes", d'una sortida que realitzaren ell i la difunta, als primers temps de casats. Havien quedat tan naturals, que decidí fer-ne una ampliació. Un amic seu li digué que millor seria que se'n fes fer un quadre a l'oli, àdhuc si volgués podria ésser esmenant la situació de l'original.

Tot seguit s'encaminà a casa d'un artista.

—Voldria—digué al pintor—que la meva senyora i jo, canviéssim de posició; podria ésser?

—Ja ho rec. Precisament és la meua especialitat.

—Doncs, bé: veu aquest pont? Faci per manera que nosaltres hi passem. Però que es vegi clarament que hi anem passant!

Pocs dies després, el pintor acabava la seva obra.

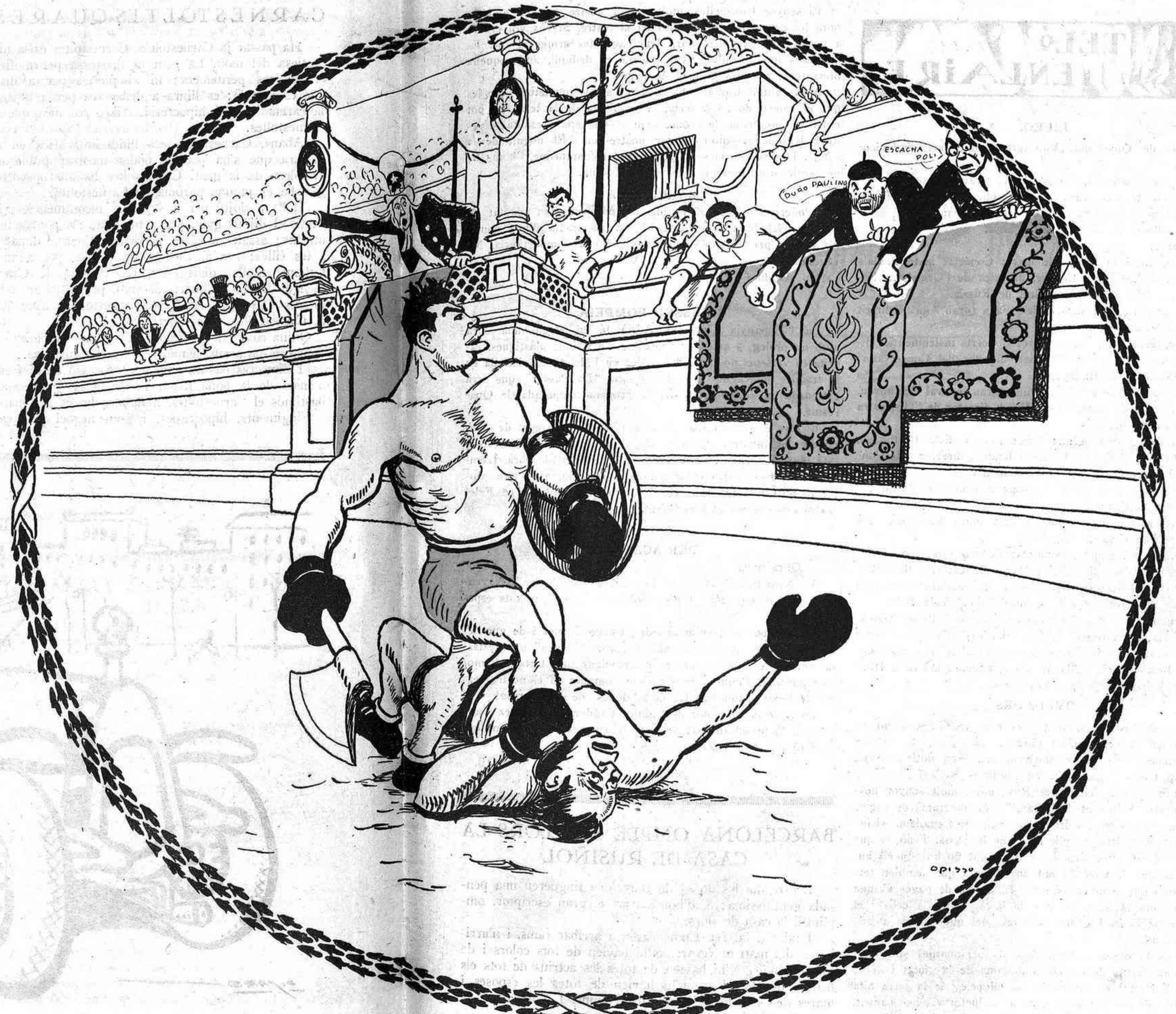
En ésser davant la reproducció, el senyor Kaulons s'exaltà en gran manera en veure's ell sol a l'extrem dreta del pont i topant al marc del quadre.

—Però, que no li he dit que havíem d'ésser-hi tots dos?

I amb despreocupada actitud, contestà l'artista:

—Home, vostè em digué que es veïés clarament que anaven passant-hi; ja ho veu, la seva senyora ja està més avant; segurament vostè camina més poc a poc.

EDMOND DE REYRAD.

LA NOSTRA CIVILITZACIÓ O LA VICTORIA DE L'UZCUDUN

El cop de puny s'imposa per tot el món i està a l'ordre del dia. Gràcies a l'Uzcudun a Amèrica tornaran a parlar de nosaltres.

LICEO

Temporada de Quaresma. Vuit grans audicions simfònico-vocals.

Com cada Quaresma, l'empresa del Gran Teatre del "Liceo", ens oferirà uns grans concerts, que començaran el dia 10 d'aquest mes de març. Els concerts d'enguany seran, si és possible, millors que els dels altres anys.

Programa:

Dies 10, nit, i 13, tarda, de març: Concerts instrumentals dirigits pel mestre Emili Cooper, director de l'Orquestra Filharmònica i dels teatres de l'Estat de Rússia.

Dia 17 de març, a la nit: Festival Faga (gran concert dirigit pel mestre Manuel de Falla).

Dies 20, tarda, i 24, nit, de març: Concerts instrumentals dirigits pel mestre Antoine Fleischer, director del Conservatori i Teatre Nacional de Budapest.

Dia 27 de març, a la tarda: Primer gran festival Beethoven, sots la direcció del mestre Oscar Fried, director de l'Orquestra Filharmònica de Berlin.

Dia 31 de març, a la nit: Segon gran festival Beethoven, sots la direcció del mestre Clemens Krauss, director dels Concerts i del teatre de l'Estat de Francofort.

Dia 3 d'abril, a la tarda: Concert instrumental dirigit pel mestre Clemens Krauss.

L'orquestra que executarà les vuit grans audicions serà l'Orquestra Pau Casals.

Cooperaran en aquests concerts: l'Orfeó Gracienc, dirigit pel mestre Joan Balcells; Frank Marshall, pianista; Bela Bartok, pianista; Concepció Badia d'Agustí, sopran; Concepció Callao, contralt; Joan Rosich, tenor, i Aníbal Vela, baix.

S'executaran obres de Beethoven, Falla, Bach-Reger, Gluck-Wagner, Haydn, Mozart, Weber, Berlioz, Wagner, Listz i Strauss i s'estrenarà una obra de cada un dels següents compositors: Bela Bartok, Falla, Debussy, Dohnanyi, Erker, Honneger, Prokofieff, Scriabin i Wassilenko.

NOVEDADES

El senyor Rusquelles, molt senyor nostre, ha estrenat en aquest teatre la seva primera obra.

La setmana passada en donàrem una breu notícia. Avui, que tenim temps i paciència, en seguirem parlant.

La primera obra del senyor Rusquelles, molt senyor nostre, es titula "El neguit de la sang" i és un drama de pagès. Nosaltres, quan veïem un drama de pagès, ja tremolem. Abans d'aixecar teló, podríem explicar el que li passa. I no és que nosaltres siguem molt vius. Es que tampoc no ho són els autors de drames de pagès, i fan uns drames que semblen fets amb motllo, que semblen repetits. El drama de pagès és una cosa que, com la ceba, torna a la boca. Entre la ceba i el drama de pagès hi han més afinitats del que sembla a primer cop d'ull.

En aquesta mena d'obres, tots els personatges són molt típics i van vestits de cromo; s'abomina de la ciutat i de la gent de la ciutat; es canten les excel·lències de la terra alta i de la gent de la terra alta; hi ha un seductor vil, ben banyat, ben vestit, ben perfumat... I gairebé sempre s'oblida l'autor de què un home de ciutat que es banyi i que es perfumi, no pot sentir cap mena d'atracció sexual per una pagesa bruta i pudenta. Indubtablement, ja n'hi ha de netes de pageses, però no són pageses de drama.

El senyor Rusquelles, molt senyor nostre, fa amb aquesta obra les seves primeres armes en el teatre. Si ens vol creure a nosaltres, si vol triomfar, llenci aquestes armes al foc. Es llastimós que un jove, avui, encara es dediqui, amb aquella bona fe, a escriure drames de pagès.

Avui l'autor dramàtic ha de tenir altres inquietuds que les que es tenien en 1895. Avui, el problema de la terra no pot ésser un problema de cromo com el que ens presenta el senyor Rusquelles—molt senyor nostre—en "El neguit de la sang". Després de la gran guerra i del comunisme, l'home ha de sentir altres neguits que el de la sang.

BARCELONA

"Poderoso caballero" és una comèdia que han adaptat els senyors Gabaldón i Gutiérrez Roig. Es tracta d'una comèdia blanca per a famílies, sense cap mena d'importància. No va tenir èxit.

Ho sentim.

COLISSEU POMPEIA

La Companyia Claramunt-Adrià té en estudi una obra amb un pròleg, 5 actes i 33 quadres i 8 visions plàstiques, escrita en vers pel nostre col·laborador en Fidel Grifol, basada en la tragèdia bíblica del Gòlgota, o sigui "La Passió" que serà estrenada en l'esmentat teatre la propera temporada de Quaresma.

El jove mestre en Joan Just es qui està encarregat de compondre les il·lustracions musicals, i l'escenògraf Lluís i Roig està pintant un magnífic decorat per a l'esmentada obra. L'empresa es proposa presentar-la, segons sembla, amb tota propietat, puix que té grans confiances en què l'obra d'en Fidel Grifol assolirà un èxit esclatant.

PER ACABAR

Obra nova

A "Novedades" assagen "Els milions de l'oncle". A veure si, per fi, ens dona Carles Soldevila l'obra que tots esperem d'ell!

Les 500 representacions de "Cançó d'amor i de guerra"

Dijous que ve, es celebrarà al teatre "Nuevo" una festassa, amb motiu de les 500 representacions de "Cançó d'amor i de guerra". Poques obres podem comptar en el nostre teatre de l'èxit d'aquesta. Es cosa, doncs, de celebrar-ho!

En la festa en honor dels amics Capdevila, Martínez Valls i Mora, hi prendran part un sens fi d'artistes del bo i millor. Serà un gran èxit!

BOB.

BARCELONA OMPLE DE FLORS LA CASA DE RUSIÑOL

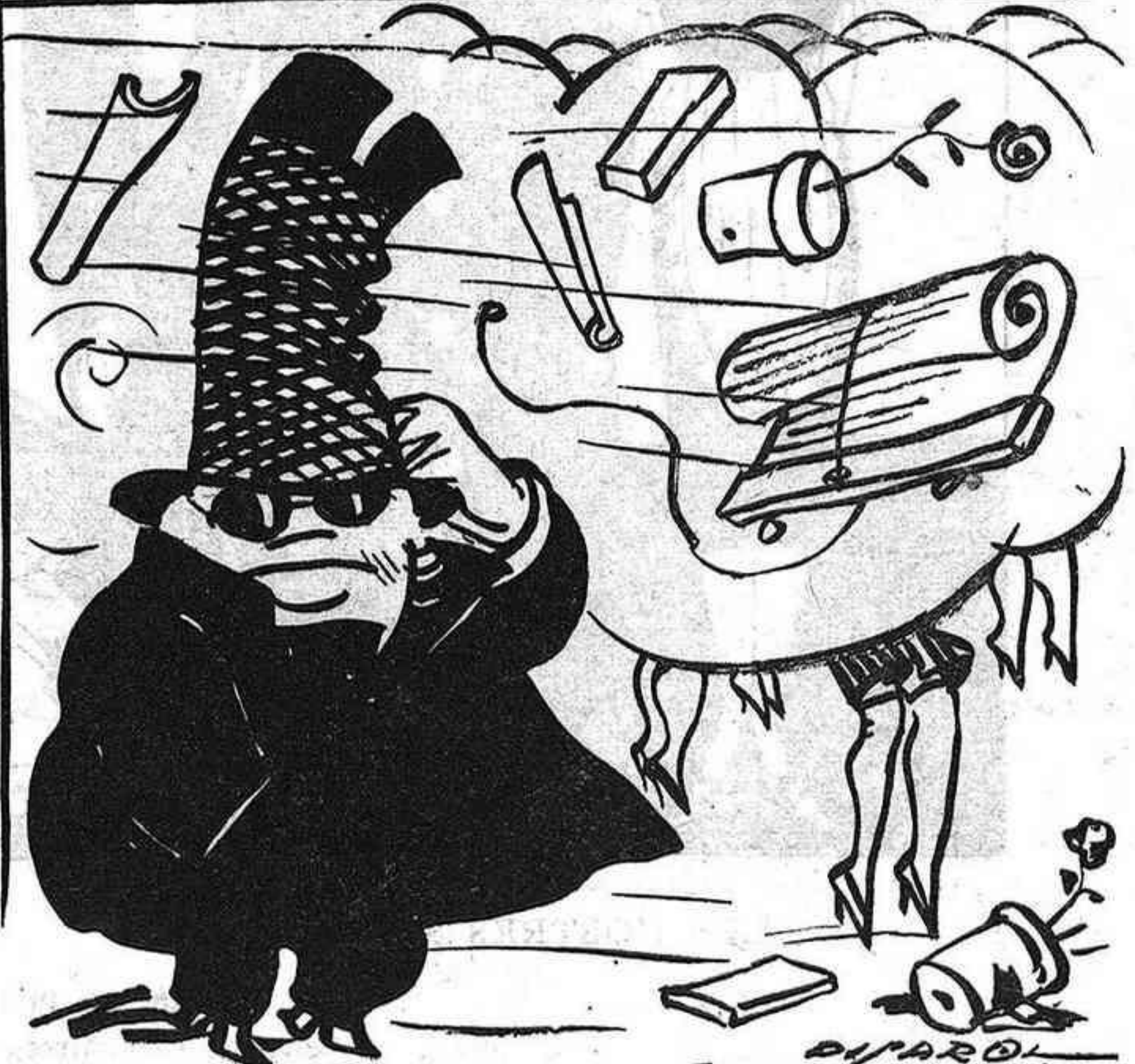
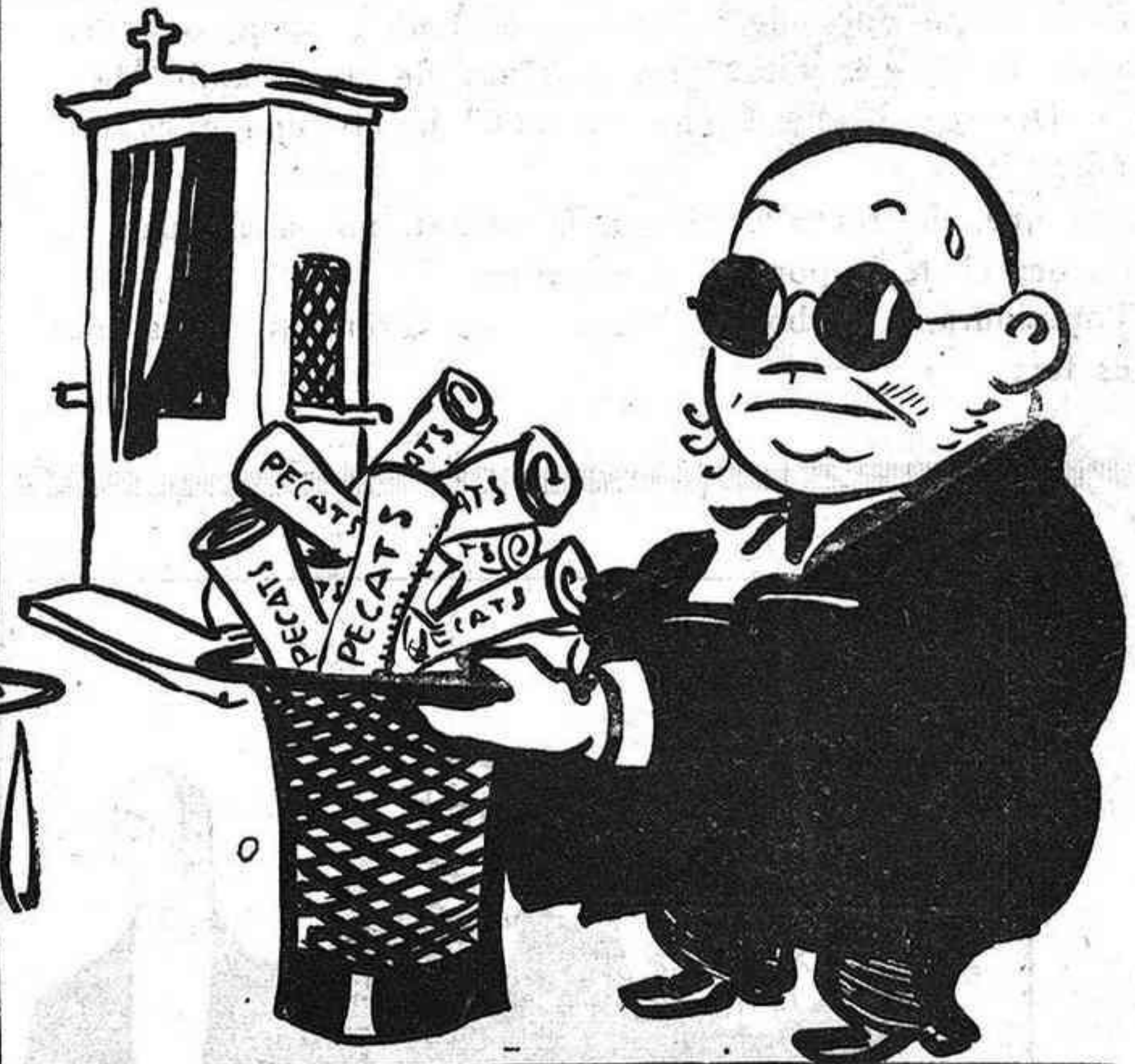
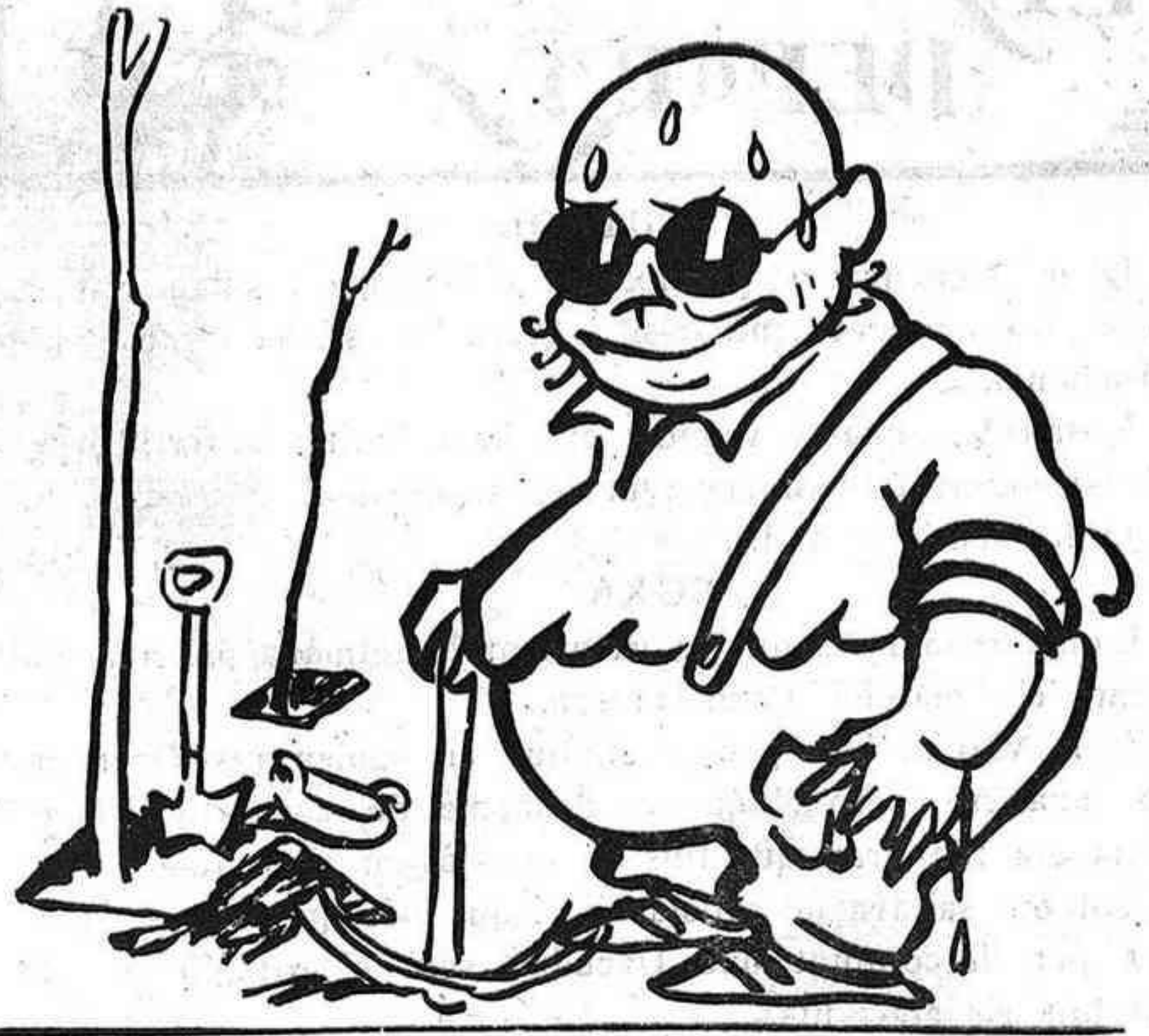
L'altre dia les dones de Barcelona tingueren una pensada gentilíssima: la d'homenatjar el gran escriptor, omplint-li la casa de flors.

I tal dit, tal fet. Començaren a arribar rams, i n'arribaren del matí al vespre. N'hi havien de tots colors i de tots perfums. N'hi havien de totes les actrius de tots els teatres de Barcelona, n'hi havien de totes les esposes i mares dels artistes i literats barcelonins. I n'hi havien de totes les dones de Barcelona.

La casa de Santiago Rusiñol semblava un jardí, un jardí dels que pinta ell.

A l'iniciador d'aquest homenatge fan bell i efusiu, totes les nostres felicitacions.

EL SENYOR ESTEVE I EL MARÇ

S'enternirà amb les primeres violetes de l'hort. Es tan sentimental!... Plantarà pomes, per allò de què s'ha de guardar una poma per a la set... Celebrarà Sant Josep, encara que no se'n digui... Passarà bugada amb el confessor... i tornarà a embrutar-se... Procurarà no menjar carn... I no s'alegrarà de què el març hagi arribat, perquè les cames de les dones les veiem tot l'any!

FUTBOL

Ja ha començat el Campionat d'Espanya i s'han vist coses de totes menes; enfilar-se i caure "asos" ha estat el més sensacional.

Nosaltres, aquesta vegada, ens hem limitat a fer d'espectadors; diumenge començarem les trompades.

Ja ho sentirem a dir.

BOXA

I quin rebombori que es va armar la setmana passada amb motiu del "match" Paulí-Hansen.

A la vigília, ben pocs eren que en sabien res (tret dels més fanàtics), però el que és l'endemà del combat, l'efervescència era tan gran que fins i tot estàvem alarmats.

Tothom saltava de satisfacció, i qui més qui menys, ja donava per descomptat que Uzcudun serà el campió mundial amb tots els ets i uts.

Però d'aquí que pugui haver-se-les amb el campió actual, encara n'hi ha per dies; primer haurà de topar amb Moloney o Demsey, i aquests dos "manos" ja fan una mica més de por.

Ara que, davant d'En Paulí, la veritat, no sabem pas qui ha d'ésser el de la por; ell o els altres.

Tot vindrà, i de bo, de bo, que ho sabrem qui pega més i més fort.

En el camp de l'"Europa" diumenge hi va haver trompades a mitges. Diem a mitges, perquè quan venia l'últim combat entre González-Flix, l'àrbitre, que ni posant-se ulleres hi veia, hagué de deixar anar la sentència: "Suspès per manca de llum".

I tothom tan content.

Cal dir, per això, que no hi havia ningú capaç de protestar, car la majoria eren graciencs, i després de la desfeta del seu predilecte Gironés davant d'En Quadrini, no els quedava altre remei que fer "mutis", no fos cas que el seu segon predilecte, Flix, els proporcionés una segona part.

Allís, que ara idiu que vol tornar-se a enfilar al "candelero", guanyà netament a Egrel. Ja li convéien unes quantes victòries; cal que es revifí un xic de les derrotes que darremament ha sofert.

I fins una altra.

ATLETISME

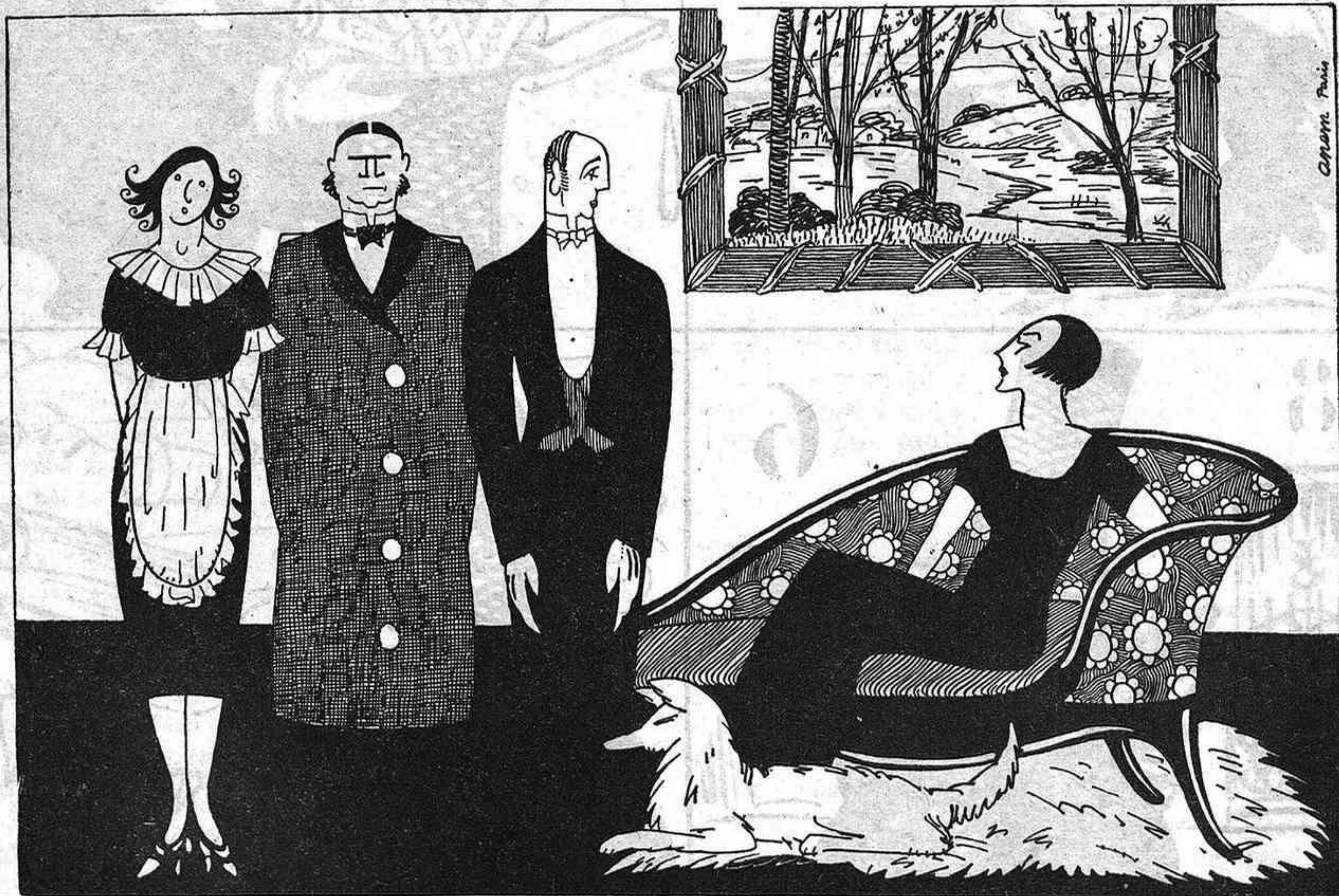
Ja està feta la gràcia; els nostres feren un paper mullat en el Campionat d'Espanya de "Cross-Country" que es celebrà a València el diumenge passat.

Si anéssim a mirar tot el que havia precedit a aquests campionats, ja ho sabíem per endavant el que havia de passar.

El cas és que els biscains se n'emportaren el primer per mitjà d'En Palma; per equips també guanyaren als nostres per un punt de diferència.

I ara, fins a un altre any i que s'avinguin més i ho facin millor.

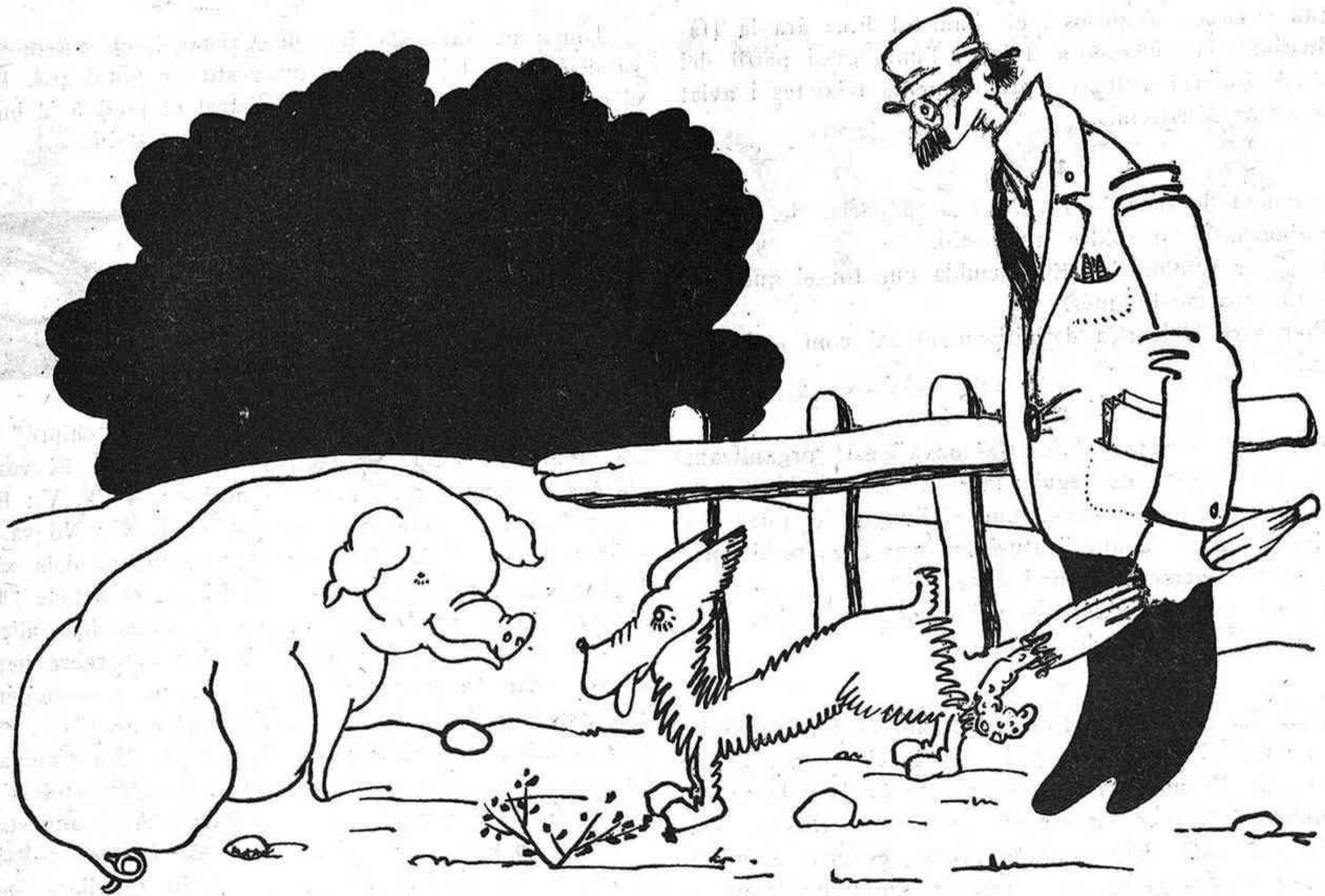
TEIXI.

ELS NOSTRES SENYORS

—El que no puc permetre és que oblidin que jo sóc la senyora i vosaltres els criats.

—Com vol que ho oblidem? "De porc i de senyor se n'ha de venir de mena."

ELS AMICS DE L'HOME

—Un porc i un gos... Sí que farem broma!

L'Ajuntament de Barcelona ha inaugurat un nou mercat. Es el millor que pot fer. Es un Ajuntament propi per a inaugurar mercats... de Calaf.

✱

Temps enrera, potser més d'un any enrera, hom prohibí que les festes al vespre es possessin cartells i pissarres als carrers donant els resultats de la vetllada esportiva. La prohibició era definitiva.

Sigui pel que sigui, el cert és que ja fa algun temps que "Las Noticias" torna a posar les pissarres al carrer, i torna a reunir-s'hi gent que dificulta el trànsit.

Una cosa es prohibeix o no. Però, si es prohibeix, s'anguanta la prohibició.

✱

El que ha estat millor d'aquest Carnestoltes, han estat els balls. Entre els molts que s'han celebrat, han sobressortit d'una manera incontestable el del Círcol Artístic i els de la Casa Aurigemma-Cañadó, al Teatre Novetats. Cada any són els millors.

Els de la Casa Aurigemma-Cañadó, excel·lents com sempre. El de l'Artístic, que cada any se n'emporta la palma, enguany ha estat millor que mai, si és possible.

✱

S'han posat a la circulació els nous bitllets de Banc espanyols de 100 pessetes.

Porten la data de 15 de juliol de 1907. El color és semblant als de 500 i 25 pessetes posats darrerament en circulació. A l'anvers porten l'efigie de Cristòfol Colòmb en un oval i al revers la catedral de Sevilla.

Així com dels bitllets de 1,000 no teníem ni tenim esperança de veure'n cap, d'aquests de 100 potser encara en veurem algun.

✱

Uzcudun ha guanyat, a Amèrica. Això ha produït un trastorn d'alegria tan gros, que tothom en parla, i molts, plens d'entusiasme.

Home, és un xic massa. Un partit de boxa mai no serà una cosa transcendental. Si la victòria d'Uzcudun ha causat tanta alegria, què farem el dia que s'obtingui un guany palès pel progrés o l'honor de la terra?

✱

Itàlia vol ajudar a Anglaterra en ficar-se en les coses xineses. Anglaterra, és clar, ho agraeix molt i d'aquí ha nascut una amistat anglo-italiana.

A canvi d'això, Anglaterra concedeix a Itàlia poder-se ficar en les coses turques.

OLYMPIA

La pel·lícula de les dones

LA MALCASADA

Donaran feina els anglesos i els italians! Fins ara la Itàlia de Mussolini era una cosa única i l'únic gran perill del món. Ara, Anglaterra imita els procediments feixistes i aviat seran uns altres Mussolinis.

✽

L'Ajuntament de Barcelona vol tornar a parlar de la Plaça de Catalunya. Vol resoldre la qüestió.

Què farà per resoldre-la? Ens sembla que tot el que vulgui fer, serà espatllar-ho més.

El millor seria deixar-la definitivament tal com està ara. No trobeu?

✽

El Centre excursionista "Rafel Casanova" està organitzant una cursa excursionista de regularitat.

L'originalitat d'aquesta cursa que s'allunya de totes les organitzades fins avui, fa que l'entusiasme per prendre-hi part, s'estengui entre l'element excursionista.

Dintre pocs dies apareixerà el reglament de la dita cursa, així com la data i lloc de celebració.

✽

Anglaterra ha demanat a Rússia que no es fiqui amb la seva vida interior. L'amenaça per si no vol deixar de ficar-hi. Anglaterra—diu ella mateixa—no es fica pas en la vida russa.

No compareu, senyors governants anglesos! Rússia està molt bé tal com està. Anglaterra, en canvi, és una calamitat que vol fer-se mestressa de tot, i tothom que tingui dignitat ha de mirar d'evitar-ho.

✽

Apa, noies, obriu l'ull!

Un dels soldats més bufons que existeix demana padrina de guerra. Es En Manuel Silvestre, del batalló de Caçadors d'Àfrica número 2, companyia cinquena, que està a Tetuan.

Nenes, no us baralleu per voler-li ésser totes padrines

✽

"El Pueblo" ha deixat de sortir. El cap del Govern, senyor Primo de Rivera, va dir, amablement, afectuosament, galantment, al cap del partit que el publica, que li agrairia que disolgués el partit i deixés de publicar el diari.

✽

Ja tenim un nou regidor: el senyor Josep Caralt. En aquest pas tots els ciutadans haurem de fer de regidor. Què va que des del 1 de setembre de 1923, ja hi han més de 500 ex regidors nous?

Diuen que aquests dies de Carnaval, el senyor Nebot es va disfressar. Es va posar un vestit de municipal. Però hom el conegué de seguida, perquè distret es posà a la butxaca un plànol de la desapareguda Plaça de Catalunya.

J. V.: Què us heu pensat amb el vostre "chipré" i el vostre "relotge"? — J. S.: Home, heu fet tard. El vostre article ens ha arribat molt massa a deshora. — T. V.: El vostre plany és massa forçat, poèticament. — E. C.: No va. — Garrofeta: Treient-li la signatura, aprofitem un dels xistus. — F. G.: Bé, anirà aviat. — E. V.: El vostre article "La meva obreta" no el podem publicar, per causes ben alienes. No sabem perquè, però és així. — T. R.: En rebre per segona vegada "Les apariències enganyen", us responguérem des d'aquesta secció. — E. P.: "El gos del ceguet", és una prosa massa llarga. — S. M.: La direcció de "La Campana" ens ha passat la vostra prosa "La mort de Carnestoltes". No la podem publicar perquè és massa llarga. Amb aquesta ocasió, recordem una vegada més a tots els nostres col·laboradors constants i eventuals, que no ens enviïn res llarg. — Narrador Català: Publicarem les vostres consideracions. — J. T. E.: No ens acaba de fer el pes la vostra poesia.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

Ja és hora de portar el cabell ben pentinat

Però perquè s'amoïna en arreglar el seu cabell, si al cap de deu minuts, ja torna a estar despentinat?

Doni una nova orientació a l'assumpte

Usi la
Fixolina Canigó

i podrà tenir sempre el seu cabell llis, brillant i ben ordenat tot el dia

DE VENDA A

Pefumeries, farmàcies i adogueries
a 2'50 pessetes el tub de 40 grams

Casa Carreras
SASTRERIA

FORMADE TRAJOS
DES DE 40 PIES

TRAPIDE SA
ECONOMIA
EN TOTS ELS ENCARRECS
TALL AMERICA

GENERES
ULTIMA NOUETAT

PLAÇA DEL SOL 9.
BARCELONA
GRACIA

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON A. 4115

MALLORCA

Album de fotografies de la famosa

Illa Daurada

PREU: 12 P E S S E T E S

ALFONSO VIDAL Y PLANAS

LA VIRGEN DEL INFIERNO

(Novela)

UN TOMO EN 8.º

PESETAS 4

PRESONS
D'EUROPA

3.ª SERIE

LA BASTILLA

Per LLUÍS CAPDEVILA

Pesetes 2

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fianca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorgue rebaixes.

LA MODA

—Farem tard al teatre! Encara no estàs vestida?

—Des seguida. Acabo de despullar-me.